

Hurakka

3 | 2013 | 31.10.2013

Vantaan kansanperinteen ystävät ry:n sisäinen tiedotuslehti

Hurakka

HURAKKA on Vantaan kansanperinteen ystävät ry:n sisäinen tiedotuslehti. Toimintasuunnitelmassa on sovittu, että se ilmestyy noin 4-5 kertaa vuodessa.

Lehti toimii tiedotuskanavana toimikuntien, hallituksen ja jäsenten etuja vaalien.

Jokaisella on mahdollisuus käyttää palstatilaa lehdessä.

.....
TEKSTIT/KUVAT: **Mirja Antila** ja **Liisa Pöyhönen**
ULKOASU/TAITTO: **Ulla Mielonen**
.....

VANTAAN KANSANPERINTEEN YSTÄVIEN
internet-sivut löytyvät osoitteesta
www.vantaankansanperinteenystavat.net

Materiaalia sivuille voi lähettää sähköpostilla:
jani.leskela@saunalahti.fi

Hyvät ystävät!

Juhlavuotemme alkaa olla loppuillaan. 25-vuotisjuhlamme 6.4. sai laajalti huomiota ja syys-täkin. Sen jälkeen jatkoimme elojuhlien valmistelua. Sekin tapahtui tavallista juhlallisemmissa merkeissä, olihan kyseessä kahdeskymmenesviides elojuhlavuosi. Ilahduttavaa oli, että saimme paikalle ennätysuuren yleisön ja kaikki sujui hyvin. Erityistä mielenkiintoa herättivät vanhat autot ja poliisien tekemä ”yllätystarkastus”. Enemmän elojuhlien tapahtumista kerrotaan tämän Hukan sivuilla.

Viikko Elojuhlien jälkeen eli 17.8. lähti vähän yli kolmekymmentä seuramme jäsentä kesäretkelle Naantaliin. Kävimme Kultarannassa, tutustuimme vanhaan Naantaliin ja sitten suuntasimme vielä Louhisaaren kartanoon. Sää oli hieman sateinen, mutta mukavassa seurassa muutoin kaikin puolinonnistunut. Retkestäkin on sitten lisää muualla tässä lehdessä.

Juhlavuoden asioista on vielä jäljellä seuran historiikki, jossa ollaan loppusuoralla. Materiaali Helsingin pitäjän vuosikirjaan 2014 on jo toimitettu. Varsinaisen historiikin toivotaan valmistuvan vuoden vaihteeseen mennessä.

19.10. kokoonnumme perinteiseen kekrijuhlaamme Päkäksen. Kertaamme elojuhlien tapahtumia ja suunnittelemme tulevaisuutta. Pikkujoulujuhlaamme on nyt tarkoitus viettää Päkäksessä marraskuun viimeisenä päivänä 30.11. Tällä kertaa emme siis mene Tanskalle, johon meidät oli ystävällisesti kutsuttu viime vuonna ja myös vuonna 2011. Siinä välissä on myös seuran syyskokous 12.11. Päkäkses-

sa sekin. Siinä käsittelemme ensi vuoden toimintasuunnitelman, määräämme jäsenmaksun ja päättämme talousarviosta vuodelle 2014. Lisäksi valitsemme hallituksen ja toimikuntien vetäjät. Nämä ovat tärkeitä asioita ja olisikin toivottavaa, että mahdollisimman moni seuramme jäsen olisi mukana asioista päättämässä. Juuri ennen joulua lauantaina 14.12. on sitten vuorossa juhlavuotemme viimeinen tapahtuma eli perinteiset joulumyyjäiset.

Vielä kerran haluaisin kiittää teitä kaikkia, jotka olette tehneet mahdolliseksi sen, että neljännesvuosisadan ikään tulleen seuramme juhlavuoteen sisältyi upeita tapahtumia – sellaisia, joista puhutaan vielä tämän vuoden jälkeenkin.

Syksyisin terveisin

Kalervo Pelkkikangas

Puheenjohtaja

LAURIN ELOJUHLAT

Juontaja Esko Vierikko arveli aamulla, että vantaalaiset olivat jääneet koteihinsa odottelemaan sadetta, "vaikka tänään ei sada".

Kaupunginjohtaja Kari Nenonen ja rouvansa, Raimo Tanskanen ja Kalervo Pelkkikangas. Kalervolla kädessään juuri saatu kaupungin standaari.

Lohikeittoa tarjolla.

Seuramme
oma koju

Vantaan kan-
sanpelimannit
soittavat.

Tällä kertaa lohisoppateltassa oli miestarjoilijoita.

Ruusukahvilan tunnelma

Veini Vuorela veistää
haavasta
tärinäväkkärrää.

Tuula Mäkelä
viehättävästi sisuste-
tun kojunsa edustal-
la. "Olen ollut vuosia
sitten Elojuhliilla
mukana ja nyt taas
pitkästä aikaa.
Kivalta tuntuu tavata
vanhoja tuttuja",
hän toteaa.

Hienoja autoja oli monta ja paljon oli väkeä niitä ihastelemissa.

Museoautot saapuivat puolenpäivän aikaan, ne olivat Helsingin Automobiiliklubin autoja.

"Ovatko luvat kunnossa?" tiedustele poliisi Lars Asplundilta.

Sokerina pohjalla eli viimeiseksi esiintyi ohjelmateltassa vuodesta 1934 toiminut helsinkiläinen Tanhu-Ruha.

Liettualainen ryhmä esitti eri ohjelman Pakarituovassa.

Pakarituovassa oli äänessä vain osa ryhmää, lattialla muita seuraamassa yhdistyksemme seimiasetelman alapuolella.

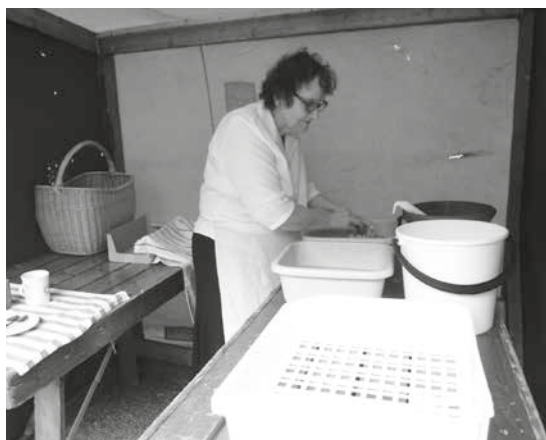

Poliisit saapuivat yllättäen.

Liettualaiset toi vieraaksemme EU-projekti, jonka päämääränä on ollut mm. kulttuurivaihto. Ryhmä on opetellut lauluja ja tansseja tanssitusissa ja pajoissa. Heidän mielestään oli fantastista olla täällä. Heillä oli myös oma koju, jossa myivät liettualaisia herkuja.

Terttu Ackren Aurinkokahvilan tiskauspisteessä ennen kello 10, jolloin työ sujui vielä leppoisissa merkeissä. "Muutama kuppi kerrallaan tiskaan. Olen ollut n. 5-7 kertaa mukana Elojuhlilla."

'Kaupunginjohtaja Nenonen Esko Vierikon haastattelussa.

Corvus Laurencij lauloi kirkossa.

Liettualaisten soittoa Pakarituvasa, julistenäyttely taustalla.

Ruusukahvilan takateltassa työkenneleet.

Klo 11.30 kolmanteen satsiin lohisoppaa perunoi-
ta kaataa Eeva-Liisa Pekkarinen

Kurikkalainen Jaakko Hietikko lauloi Kimmo
Hakasalon säestämänä mm. seuraavat kappaleet:
Holvikirkko, Päivänsäteen näin kerran tiellä, Kaksi
poikaa Kurikasta, Kirijeen sulle kirjootan sekä
Niinkauan minä tramppaan tämän kylän raittia

Esko haastattelee
Marja-Riitta Topcuu, taustalla
hänen ryhmänsä Vantaan
musiikkiopiston Kakkarat,
väkeä saapuikin sitten mukavasti paikalle

Sinikka Ahokas-Gröhn kertoo Esko Vierikolle,
että hänen valmistamiensa hopeoitujen korujen
sisällä on aitoja koivun- ja tammenlehtiä. "Olen
ensimmäistä kertaa Elojuhliilla", hän toteaa.

Kuvan ottaja Timo Kemiläinen. Kirjoittaja kolmas vasemmalta.

Kerta se oli ensimmäinenkin

Ei sitä koskaan tiedä, mihin päänsä laittaa, kun tekijöiden mukaan lähtee. Olo oli kuin nuorena ensimmäisille trefeille meni.

Perjantai 9.8.2013

Aikani tyttöjen vieressä pyörityäni ja muutaman askeleen otettuani pois päin, niin eikös joku huomannut joutilaan kaksilahkeisen. Hienosti muotoiltu kysymys, ettei sinulla ole vaan mitään allergisuutta, johon vääjäämättömästi kuorijoiden suuntaan. No tähän ikään on jo tottunut, mutta koskaan ei näemmä opi lähtemään aikoinaan pakoon.

No ei tässä mitään, totesin sipulisäkkien vieressä, kun ensikertalaisena ei oikeastaan kehdannut pulikoida vastaan. Eniten harmitti, kun paikka oli 10 metriä sivussa tyttöjen kuorintapisteestä enkä kuulevalla korvalla erottanut niitä hauskoja juttuja. Pahukset puhuivat vielä päällekkäin. Kukaan ei säälinyt minua, vapaaehtoisia ei ollut ja hommat hoideaan, jos niihin on ryhdytty. No loppuivatpahan ne sipulit lopulta. Sitä varmasti auttoi se, että huomasin ottaa reilunkokoisia kuoria pois, onneksi kontrolli oli aika lepsua. Työ tekijäänsä opettaa; aikani vetisteltyäni huomasin, että tuulee väärästä suunnasta ja kun tuuli ei suostunut kääntymään, oli annettava periksi ja pyörähdettävä persus 180 astetta.

Vuokraemäntä illalla totesi, kun pari kertaa olin hie-raissut käsillä silmiäni, ettei ole pitkään aikaan nähnyt minun itkevän, mutta ei uskaltanut vinoilla enempää, jostain tippoja lohdutukseksi tiputti, joista puolet meni poskea myöten suuhun ja usko pois, että vähään aikaan ei silmäkipua huomannutkaan ja sitten vielä jo-

ku pilleri huuleen ja odottamaan hieman pelokkain tuntein, mitä huomina mahtaa tuoda tullessaan.

Lauantai 10.8.2013

Huomona piti sanoa työmaalla klo 7.00, mutta muutama vartti myöhemmin oltiin paikalla. Koska eilisänä päivänä olin kunnostautunut ja koska kilpailijoita ei ollut, naiset olivat päättäneet laittaa edelleen käsityöhömmiin ja kaiken lisäksi vielä sisätöihin. Kaveriksi olivat määränneet miellyttävän herrasmiehen, jolla oli riittävästi elämän kokemusta antoisaa keskusteluun. Ammattitaidolla meille näytettiin miten kä voi levitys tehdään leivälle.

Hetken päästä avautuivat silmämme kuin kissanpöjällä ja aloimme miettiä, mitä noissa kaikissa laatikoissa on. Hetken aikaa meni tajutessa, että niissä on voita ja leipää!! Pakoonkaan ei enää päässyt, joten töihin vaan.

Tätä kirjoittamista hieman häiritsee känsä peukalossa ja rakko etusormessa (kohta paranee). Tällä kertaa kontrolli pelasi paremmin ja tytöt huomauttivat runsaasta voin käytöstä. Pahas kontrolli tuli hetken päästä uudelleen ja tarkensi voim laittamista seuraavasti: kaksi kertaa päälle ja kolme kertaa pois. Kiitos selväksi tuli! Otimme tästä opiksi ja seuraavalla kerralla laitoimme voipaperin leipien päälle, kun kontrolli lähestyi.

Voi olla, että yllämainituista syistä johtuen voi loppui kesken(?). Mutta pääasia, ettei nuhteita tullut ja leipäkasakin aikanaan loppui. Tästä kiitokset leivän leikkaajille, joiden avustava osuus oli huomattava.

Valitettavasti paperia ei enempää ollut tätä kirjoitusta varten, joten joskus lisää.

Pekka Lindgren

Tämä ei ollut keltatarha, vaikka kukat olivat keltaisia

Päiväretki Naantaliin 17.8.2013

Lähdimme aikaisin lauantai-aamuna Tikkurilasta 31 hengen voimin liikkeelle. Matkan varrelta Saukkolasta poimittiin yksi pariskunta vielä kyytiin.

Raimo Tanskanen totesi retken aluksi bussin mikrofoniin, että seuramme pitäisi tehdä useaminkin tällaisia retkiä, koska ne yhdistävät. Hän kiitti kaikkia myös yhteistyöstä Elojuhlien aikana. ”Otetaan ilo irti tästä päivästä ja on kiva, kun olette tulleet näin suurella porukalla mukaan”, hän lisäsi.

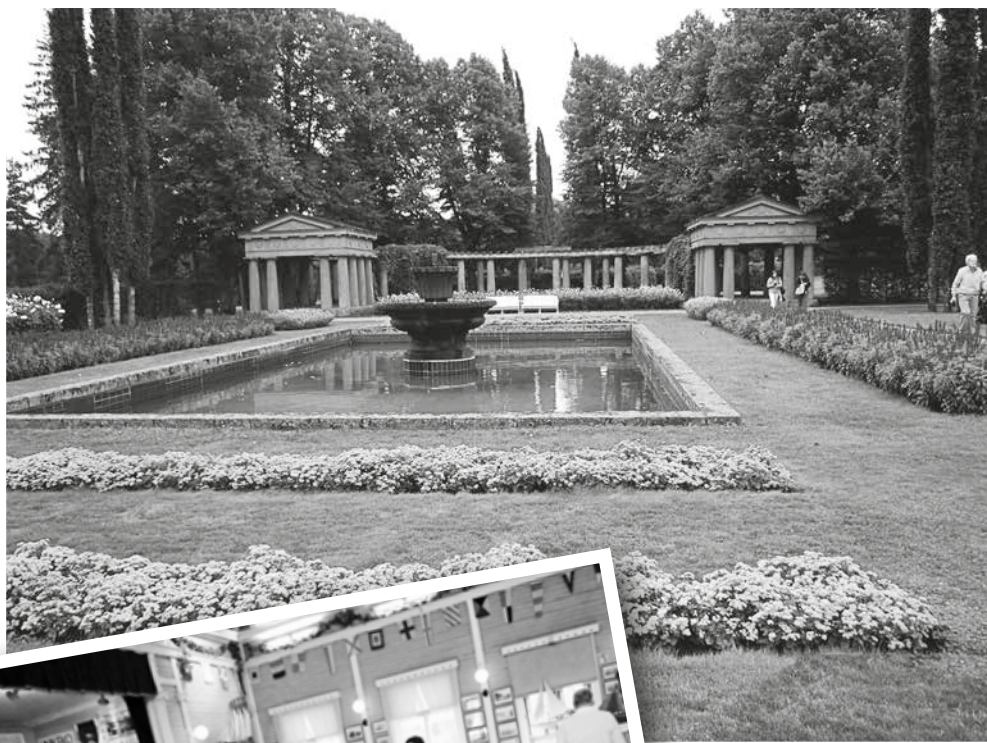
Opas **Irja Marttila** nousi määränpäässä bussimme kyytiin ja kertoi, että olimme yhdessä Suomen vanhimmista kaupungeista, joka on perustettu vuonna 1443 luostarin viereen ja sen tarpeita varten. Naantalin nimi on ruotsiksi Nädendal ja latinaksi Vallis Gratiae eli armonlaakso. Latinankielisestä nimestä onkin peräisin kaupungin käyttämä tunnus VG. ”1800-luvun lopulla Naantalis-

ta tuli vilkas kylpyläkaupunki”, Marttila mainitsi.

Naantalissa asukkaita on 19 000 ja sitä kutsutaan tuhannen saaren kaupungiksi. Ajoimme Kuparivuoren tunnelin läpi matkallamme Kultarantaan, joka sijaitsee Luonnonmaan saarella.

Vierailumme aikana Kultarannan 1960-luvulla istutetussa, tanskalaisen puutarha-arkkitehdin Rosenbergin suunnittelemassa medaljongiksi kutsutussa muotopuutarhassa näimme punatarhan, sinitarhan, ruusutarhan ja sinivalkoisen Suomitarhan. Ruusutarhassa on n. 3000 ruusua, jotka ovat aina punaisia. Lisäksi meille esiteltiin mm. pylväshaapakuja, diplomaattikäytävät, suihkulähde, punaista graniittia oleva lintujen kylpyallas, doorilainen pylväikkö ja kerrottiin, että hyötypuutarhan kasvihuoneet ovat kuusiaidan takana. 15 hehtaarin puistossa on kuulemma 50 kameraa.

Kauppias **Alfred Kordelin** rakennutti kaksiker-

Takana doorilaiset pylväät,
sinitarhan keskellä suihkulähde
toisesta suunnasta.

Lounastunnelmia.

roksisen Kultarannan, 1916 valmistuneen, Lars Sonckin suunnitteleman graniittilinnan, jossa on 19 huonetta ja n. 400 m². Kordelin kohosi lapsuutensa köyhyydestä yhdeksi Suomen rikkaimmaksi mieheksi. Hän omisti myös Jokioisten kartanon. Kordelin kuoli 1917 Mommilassa. Turun Suomalainen Yliopistoseura sai sen jälkeen tilan ja 1922 Kultaranta siirtyi valtiolle presidentin kesäasunnoksi. Opas kertoi, että perjantai-iltaisin klo 18-20 yleisöllä on vapaa pääsy puutarhaan, tämän oli Kordelin määrännyt testamentissaan.

Naantalın vanhan kaupungin kierros alkoi vuonna 1468 valmistuneesta kirkosta. Opas kertoi, että

Rakkaudenpolku oli näin kapoinen Lounastimme ravintola Merisälissä ja nautimme sen noutopöydän herkuista. Joku bongasi Merisälän terassilta Pentti Oskari Kankaankin.

Munkkimäki, adjutanttien rakennus. Muita taloja ovat mm. turvamiesten, hovimestarin, puistomestarin ja sihteerin tilat.

Muhkeat daalijat.

kaupunkiin saa rakentaa korkeintaan 4-kerroksisia taloja, koska halutaan, että kirkko hallitsee maisemaa. Muut birgittalaisluostarin rakennukset on ympäriltä purettu. Nunnia oli luostarissa aikoinaan 60 ja munkkeja 13. He mm. viljelivät yrttitarhoja. Kirsikka ja särkynyt sydän ovat levinneet täältä. Nunnat olivat pääosin aatelisten tai rikkaiden tyttäriä, koska heidän piti pystyä elättämään itsensä, palvelijoina oli köyhempiäkin. Luostarilaitos lakautettiin 1520-luvulla, mutta vuonna 1591 kuoli viimeinen nunna. Rakennusmiesten puumerk-

kejä (alla) oli kirkon seinillä, jotka muuten olivat valkoiseksi kalkitut Pyhän Birgitan määräysten mukaisesti.

Lounaan jälkeen jatkettiin matkaa kohti Askais- ta ja Louhisaaren kartanolinnaa, joka kuului yli kolmesataa vuotta Fleming-suvulle ja yli sata vuotta Mannerheim-suvulle. 1960-luvulla Mannerheimin ratsastajapatsasvaltuuskunta osti Louhisaaren. Linnassa teimme noin tunnin opastetun kierroksen **Maarit Lehtisen** johdolla ja sen jälkeen oli mahdollisuus tutustua ympäröivään englantilai-

Vettä satoi, mutta oli lämmintä.

Lohdutus, Johannes Haapasalon patsas. "Äiti lohduttaa tyttärtään, että älä sure että sulla ei ole vaatteita, kun ei ole mullakaan".

seen puistoon. Linnan ylin kerros oli 1600-luvulla edustuskerros, keskikerros oli 1800-luvulla varsinainen asuinkerros ja alakerta oli palvelusväen käytössä. Suomen marsalkka **C.G.E. Mannerheim** syntyi Louhisaassa 4.6. 1867. Kurkistelimme kyseiseen huoneeseen ja sivurakennuksessa näimme biljardipöydän, jota Marski oli käyttänyt.

Louhisaaren kartanossa oli edustettuina niin barokki-, rokokoo- kuin kustavilainenkin tyyli. Mitä kaikkea muuta näimmekään ja kuulimmekaan: Paljon! Juhlasalin ja herrainkammarin 1660-luvun kattomaalaukset, 1700-luvun pellava- ja pergamenttitapetit ja arvokkaat sänkytekstiilit, aikansa ylpeyden aiheet mauste-, tekstiili- ja posliinikaapit, salonki, förmaaki sekä **Sophie Mannerheimin** luolahuone. Kummittelu, yökello, sängynlämmitin, sylkykuppi, ootratut parkettikuviot, "jööttä" pitäneen isoäidin huone ja kirjaston seiiniin upotetut hyllyt. Talon erikoisuuksiin kuuluivat myös aikoinaan sisäveissa (pytty tallessa ulakolla) ja palvelusväen puhetorvi.

Kuvat ja teksti: MIRJA ANTILA

Pylväshaapakuja.

Nunnapatsas. Sylissä yrttejä, jotka pitivät hereillä varhaisissa aamupalveluksissa.

Ravintola Merisali kauempaa katsottuna.

kirkon ja luostarin pienoismallin.

Karu piha on 1600-luvun tyylin mukainen

Kirkkosali.

Pöytä on katettu Kansallismuseon kokoelman astioilla.

Kivityöt tehtiin Kordelinin
aikana.

Oppaamme ja Kordelinin patsas.

Salaovi.

Louhisaaren linna lähempänä merta seinämaalauksessa.

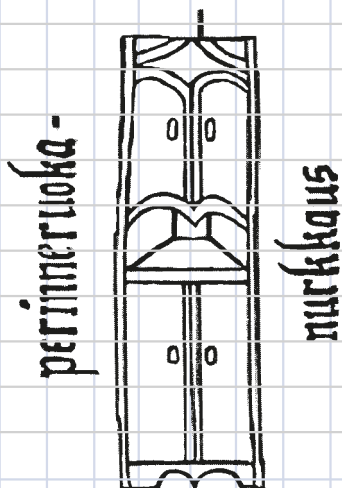

Salongin kustavilaistyylinen kalusto.

Marsalkka Mannerheimin
syntymähuone
Kierroksen jälkeen nau-
timme seuran tarjoamat
iltapäiväkahvit viereisessä
kahvilassa ja kotiinpäin
kөрöttelimme hyvästä
bussikyydistä nauttien ja
keihäsfinaalia kuunnellen.
Päivä oli sateesta huoli-
matta erittäin onnistunut
ja hyvin järjestetty.

Tällä kertaa ruokanurkkauksen aiheena ovat pikkuleivät

Ensin kolme ohjetta Jaakko Kolmosen kirjasta Kotomaamme ruoka-aitta

PORIN PLARIT

200 g	voita
100 g	sokeria
4 cl	konjakkia
300 g	vehnä jauhoja, osa karkeita

Vaivaa rasva vaahdoksi ja sekoita siihen sokeri. Lisää sekoittaen konjakkia ja jauhot. Leivo taikinasta pikkuleipiä. Voitele ne vedellä ja ripottele päälle sokeria. Paista pikkuleivät 200 asteessa.

RAAHEN KRIVAT

3	munaa
2dl	sokeria
2 dl	hapanta kermaa
1 tl	kanelia tai kardemummaa
1,5 tl	soodaa
	vehnä jauhoja
	keittämiseen öljyä
	päälle sokeria

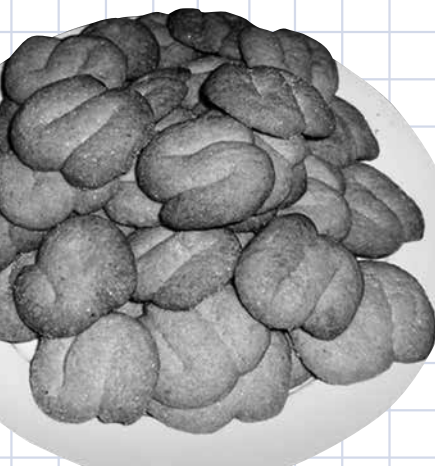
Vaahdota munat ja sokeri. Lisää kerma ja mausteet. Sekoita sooda jauhojen kanssa. Alusta löysä taikina. Kaaviloi taikina reilun sentin paksuiseksi levyksi. Ota levystä lasilla kiekkoja. ota kiekkoista munakupilla keskusta pois. Kohota kiekkoja hetki ja paista ne öljyssä munkkien tapaan. Kierittele krivat sokerissa.

Ässät kuuluvat varsinkin karjalaiseen kahvipöytään ja seuraavaa reseptiä oli sakkolalainen mummoni kuulemma myös käyttänyt

HYVÄT ÄSSÄT

100 g	voita
2,5 dl	sokeria
3	munaa
0,5 tl	soodaa
1,5 dl	manteleita
4 dl	vehnä jauhoja
	päälle kanelia ja sokeria

Vaivaa puolet sokerista ja voi vaahdoksi. Vatkaa loppu sokeri ja munat tasaiseksi vaahdoksi. Kaada munamassa ohuena nauhana voimassaan koko ajan voimakkaasti sekoittaen. Sekoita lopuksi taikinaan kuoritut ja hiennonnetut mantelit sekä jauhot joihin on sekoitettu sooda. Leivo taikinasta sentin paksuisia ja 8 senttiä pitkiä tankoja. Kierittele tangot kaneli-sokeriseoksessa ja muotoile niistä ässiä. Paista ässiä 220 asteessa 5 minuuttia.

Tämän ohjeen sain anopilta ja nämä ovat aivan suussasulavia!

MELKEIN EI MITÄÄN-PIKKULEIVÄT

TAIKINA:

- 250 g voita tai margariinia ja 250 g vehnäjauhoja nypitään murumaiseksi
- lisää 1 keltuainen (sekä 1-1,5 rkl kermaa)
- 1 tl raastettua sitruunankuorta ja sekoita tasaiseksi

KUORRUTUS:

1 valkuainen ja 1 ¼ dl sokeria
vatkataan vaahdoksi

Taikina kaulitaan jauhotetulla pöydällä, otetaan muotilla pieniä pyöreitä leipiä, joiden päälle laitetaan valkuaiskuorrutusta.

Paista 1 koekakku ensin.

175 astetta 10-15 min.

SERINAKAKUT 60 KPL

200 g voita

1,5 dl fariinisokeria

1 kananmuna

3,5-4 dl vehnäjauhoja

1 tl leivinjauhetta

1 tl vaniljasokeria

VOITELUUN: 1 kananmuna

KORISTEEKSI: mantelirouhetta (raesokeria)

Vaahdota huoneenlämpöinen rasva ja sokeri.

Lisää muna hyvin vatkatun. Sekoita kuivat aineet keskenään ja lisää taikinaan. Anna jähmettyä jääkaapissa noin 30 minuuttia.

Jaa taikina puoliksi ja leivo puolikkaat kerrallaan.

Muotoile taikinasta tanko ja jaa tanko 30 tasakokoiseen palaan.

Pyöritä palat palloiksi. Nosta pikkuleivät pellille leivinpaperin päälle ja litistä niitä hieman.

Paina haarukalla ristikkäiskuviot pikkuleivän pintaan.

Voitele pikkuleivät munalla ja koristele mantelirouheella sekä halutessa raesokerilla.

Paista 175 asteessa uunin ylätasolla noin 10 minuuttia.

Puheenjohtaja Kalervo Pelkkikangas toivotti kaikki tervetulleiksi kohottamalla maljan.

Kekri-juhla Påkaksessa

Mukava ja odotettu kutsu oli taas kuulunut seuramme keskuudessa ja sitä myös runsaslukuisesti noudatettiin.

Niinpä Elojuhlilla ahkeroineet ystävineen kokoontuivat Påkaksen lauantai-iltpäivällä 19.10.

Tarjolla olivat herkulliset alkukeitto, runsas pito-pöytä, jälkiruoka sekä kahvi täytekkakuineen, mutta myös keskustelu virisi vilkkaana ruokalajien välissä. **Raimo** alusti aiheesta kuinka saada hänelle seuraaja eli tuleva Elojuhlista vastaava henkilö ja mielipiteitä kuultiin puolin ja toisin. Var- sinaista ehdokasta ei tosin vielä nimetty.

Esko puolestaan heitti kysymyksen, miten nuorempaa polvea saataisiin houkuteltua seuramme toimintaan mukaan ja paikalla olevat viisi nuo-

risen edustajaa saivat kukin äänensä kuuluviin. Todettiin, että esimerkiksi äidit ovat avainhenkilöitä, koska he houkuttelevat lapsiaan talkootyöjoukkoon. Toivomuksena kuultiin, että erilaisia käsityökurssveja voisi järjestää myös iltaisin, niin että työssäkäyvätkin voisivat niihin osallistua. Eli eräänlaista "iltapeukaloiset"-ryhmää kaivattiin.

Lars Asplund kertoi kiinnostavasti vanhojen autojen entisöinnistä ja Helsingin Autobiiliklubin toiminnasta. Välillä naurettiin, kun **Vuorelan Veini** lohkaisi jonkin vitsin.

Kiitos oikein paljon kaikille järjestäjille, etenkin emännille, jotka olivat tehneet maukasta ruokaa! Oli taas mukavaa olla mukana.

Teksti ja kuvat MIRJA ANTILA

Ehtoiset emännät ja iloiset isännät poseeraavat pitopöydän ääressä, Martti puuttuu kuvasta.

Alkuruoaksi tarjottiin maukasta porkkana-bataattikeittoa.

Ja hauskaa meillä oli, kuten aina. Neljä nuorison edustajaa vasemmalta. Eila ja Veini Vuorela ja Liisa Tanskanen seuraavina.

Syksyisen ilta-aurion valossa odotamme tarjoilun alkamista.

Vantaalainen kohtaa MAAHANMUUTTAJAN

Kun vantaalainen kohtaa Suomeen muuttaneen pakolaisen, niin hän kohtaa maan korkeimman päätöksenteon luoman tilanteen. Eurooppa jakaa eri maihin pakolaisia maakohtaisin kiintiöin. Suomi on valtiovallan päätöksillä yksi pakolaisia vastaanottava maa. Vantaalainen on ymmällään - miten asiaan pitää suhtautua? Valtiovalta ei anna kunnon aineksia mielipiteen muodostamiselle.

Tilannetta pitää miettiä

Kysymys on omasta identiteetistä - omasta minäkuva. Kerron oman esimerkkini identiteetin muodostumisesta. Karjalaisena minulla on kotona kasvanut ajatusmaailma, joka viestittää - olet idän ja lännen rajamaan ihminen. Ilomantsilainen Semoi Martiskainen (90 v.) ilmaisi asian näin: Ka silloin kun itäraja oli vielä auki, myö käytiin töissä Venäjän puolella. Kun sinne mäntiin, niin ruotseiks haukkuivat. Ja kun Suomeen tultiin, niin ryssiks haukkuivat. Silloin ajattelimma, että ollaan vaan oma itsemä. Ja karjalaisia oltiin.

Minun nuorta identiteettiäni alettiin koulita, kun jouduin muuttamaan kouluvuikoksi kuntakeskukseen keskikoulua käydessäni. Kirkonkylän pojat toteuttivat nyrkkilähetystyötä mukiloimalla minua aina tavatessaan minut yksin kylänraitilla. Olin syrjäkylän muukalainen. Opiskelemaan menin Tampereelle Yhteiskunnalliseen korkeakouluun, joka muuttui pian Yliopistoksi. Hämeessä minua vieroksuttiin karjalanmurteen takia. Menin töihin Helsinkiin Yleisradioon. Oli selvää, että radiossa ei puhuta murretta (70-luvulla). Olen ahkeroinut kesätoissa Ruotsissa neljänä kesänä 60 - 70 lukujen vaihteessa Grumsin kauppalan torilla göteborgilainen maihinnousukenkälähetys kouli minusta tajun kankaalle. Selvisin hengissä nuorten ruotsalaistytöjen juostua estämään enemmän potkiskelun. Syynä oli muukalaisuuteen viittaava ruotsin puhuminen. Raggarit pyysivät tupakkaa ja selitin osaamallani ruotsilla etten polta ja tupakkaa ei ole. Se paljasti minut ja viisi kundiä hyökkäsi kimppuuni. Silloin minussa syttyi viha. Minä vihasin muukalaisvihaajia. En ole kuitenkaan antanut vihalle valtaa. Olen kiertänyt useissa Euroopan maissa ja havainnut, että muukalaisviha on hyvin yleistä. Se ulottuu kadun tasolta virkavaltaan ja korkeisiin päättäjiin saakka. Pelkään, että asenteelli-

nen - päässä sijaitseva hunturaja - aiheuttaa vielä paljon väkivaltaa. Eurooppa-matkoillani olen havainnut, että hyvä kielitaito on avain vieraassa maassa pärjäämiseen. Minä en jäänyt Ruotsiin töihin, vaikka paikkaa tarjottiin Ruotsin Radion suomenkielisessä toimituksessa. Potkimiskoulutus oli tehnyt tehtävänsä.

Olen asunut Vantaalla vuodesta 1975. Sopeutuminen Vantaalla asumiseen kesti ensin viisi vuotta. Silloin ympäristö oli jo hallussa ja yhteydet kyläyhteisöön toimivat. Kesti kuitenkin vielä kymmenen vuotta ennen kuin pystyin olemaan toimiva ja vaikuttava yhteisön jäsen. Sosiaalistuminen on hidas prosessi

Miten siis Vantaalle muuttanut pakolainen selviää? Hän on joutunut jättämään synnyiseutunsa. Yhteisön tuki on kadonnut. Kuinka hän löytää paikkansa uudessa yhteisössä? Kohtaako hän vantaalaisten vihamielisyyttä? Hyökätäänkö hänen kimppuunsa? Miten kielikoulutus onnistuu? Miten hän tutustuu yhteisön tapoihin ja asenteisiin? Saako hän tilaa omalle kulttuurilleen? Kuinka - maassa maan tavalla - koodit opitaan?

Siinä meillä on iso työmaa, joka koettelee meidän omia asenteitamme. Tämä ongelma meidän on kuitenkin kohdattava ja ratkaistava, koska se on keskuudessamme ja pysyy keskuudessamme.

Vantaan Kansanperinteen Ystävät on ottanut haasteen vastaan. Yhdistys on hakenut ja hakee koko ajan yhteyksiä maahanmuuttajiin. Tosin kielitaidon puutteellisuus ja muuttajien omatkin ennakkoluulot tuntuvat estävän laajemman kanssakäymisen. On kuitenkin voitu järjestää yhteisiä tilaisuuksia ja juhlia, joissa on esitelty omaa kulttuuria ja kerrottu omasta kansanperinteestä. Parhaimmillaan on syntynyt yhdessä tekemisen ilo. Olisiko tässä yksi tie yhteisen elämän paranemiseen?

Odotan mielenkiinnolla Vantaan Kansanperinteen Ystävien 25-vuotis Juhla-Kahakkaa 6.4.2013 Vantaan uudessa valtuustosalissa. Juhlapaneeliin on kutsuttu merkittävä mielipidevaikuttajien joukko keskustelemaan identiteetin muodostumisesta erilaisten identiteettien kohtaamisesta. Siellä kannattaa olla mukana. Sinne minäkin menen mielelläni kahakoimaan. Kunnon sanakahakka puhdistaa ilmapiiriä. Hyvään lopputulokseen päättyvän kahakoinnin jälkeen on ainakin jonkin aikaa helpompi elää ja hengittää.

Teksti: MAURI MUTTONEN

Onnittelemme 80 vuotta täyttänyttä Ullaa

Ulla Lehtisen tunnemme kaikki paitsi seuramme tilaisuuksien monivuotisena kahvinkeittäjänä myös taitavana ja rohkeasti antautuvana runonlausujana. Siis olipa juhla mikä tahansa tai vaikkapa vain arkinen kokous, niin aina Ulla oli valmis jommallekummalle tai molemmille estradeilleen. Kumpikin homma sujuu häneltä vieläkin mainiosti, mutta kun jalat eivät suostu häntä kiikuttamaan paikalle yhtä kepeästi kuin aiemmin, niin ovat esiintymistilaisuudet harventuneet.

Ulla on syntyjään Hämeen Kiikasta, **Kaarlo Sarkian** kotipitäjästä. Mutta ei tuo pelkkä maantieteellinen läheisyys kuuluisan runoilijan kodin kanssa yksistään ole häntä runojen pariin vienyt. Lapsena hän vietti paljon aikaa naapurissa asuneen ystävänsä kotona ja siellä harrasti koko perhe lausuntaa. Vanhemmat lapset opettivat aina nuorempia ja siinä Ullakin joutui runojen maailmaan. Kaarlo Sarkia oli ollut äidin koulutoveri ja asunut heidän lähellä Kokemäenjoen kosken toisella rannalla. Muistoissa on, miten joki aina kuljetti tukkeja Sarkialta päin. Ei siis ihme, että Ulla varhain liittyi Sarkia-seuraan ja on sitten jatkuvasti esittänyt paljon hänen runojaan. Silmät ummessa hän nytkin rupesi lausumaan ”On ehtoo hämäläinen ja sauna sauhuaa...”

Nuorena oli ajatus ruveta lastenhoitajaksi. Ulla

oli jo joulumerkkikodissa hoitajana, mutta **Maija**-siskon ehdotuksesta menikin Turkuun sairaanhoitokouluun ja valmistui sieltä vuonna 1956. Suurimman osan elämäntyöstään hän suoritti Auroran sairaalan leikkaussalissa sekä anestesiapuolen että instrumenttien erikoishoitajan tehtävissä. Työ oli raskasta, mutta temperamenttinen luonne oli eduksi. Päivätyön lisäksi Ulla jaksoi vielä toimia usean läheisensä saattohoitajana.

Vantaan kansanperinteen ystävien joukkoon Ulla kulkeutui **Jussi**-miehensä rinnalla, kun tanhuväki tarvitsi säestäjää, ja Jussihan haitareineen on ollut aina valmiina palvelukseen. Monet matkat sekä Suomessa että ulkomailla on ollut hauska tehdä mukavien yhdistyskavereiden kanssa ja Ulla arvelee, että itsekseen heidän ei kielitaidottomina olisi niin paljon tullutkaan reissailtua. Noilla matkoillakin Ulla on ollut tärkeässä virassa, sillä aina silloin tällöin on joku tarvinnut hänen lähehuoltonsa apua.

Siispä kiitoksemme Ullan monipuolisesta toiminnasta yhdistyksen jäsenten puolesta sekä sydämelliset onnentoivotukset tuleville vuosille. Vielä me runojasi haluamme kuulla.

Lehtisellä piipahti synttärihalien merkeissä
Liisa

Runolliset onnittelut 80-vuotiaille

tämän **Maija Myllykankaan** tänä vuonna kirjoittaman runon myötä. Erityisesti Ulla Lehtiselle!

Syyskuun lapsi sai synnyinlahjaksi
makeita omenoita pärevakkansa täyteen,
taskuunsa peltojen pitkät, keltaiset rukoukset
ja onnea kahdeksankymmenen vuoden edestä.

Lokakuun lapselle annettiin
kyky nähdä pienessä suurta,
huurteessa pitsiä, kynttilän liekissä aurinko.

Marraskuun perillinen tiesi heti,
miten tärkeää on muistaa ja uneksia,
ja miten siinä auttavat raidalliset villasukat.

Joulukuu laittoi lapsukaiselleen
untuvapielukset ja tilkkutäkin
ja kuusenoksalle kirkkaimman tähden.

Tammikuussa tupsahtanut sai
lämpöisen tupsulakin, pilkulliset lapaset
ja taidon tehdä enkelinkuvia minne vain.

Helmikuun lapsella oli oitis
monot jalassa ja katse mäessä
ja kyky avata latua vaikka koko kylälle.

Maaliskuu näytti tulijalleen maata
jota rakastaa ja tuulta, jonka selkään hypätä
ja pitkien sinisten varjojen viisautta.

Huhtikuulaisesta tuli hieman hupsu:
sydämessä läikähtää, vaikka olisi nähnyt
leskenlehtien pikkuauringot miten monesti.

Se, joka syntyi toukokuussa,
syntyi tuomentuoksuiselle pikkupilvelle,
joka huoletta ja pelkoa vailla
ylittää suuret, siniset taivaankannet.

Ken kesäkuussa tuli maailmaan,
sai suopursun sitkeyttä
ja niittyvillan keveyttä
ja valon hunnun kehtonsa päälle.

Heinäkuu antoi lapselleen
tuokkosen tuoksuvia mansikoita
ja kukkaniittyjen kirjavat hameet
heilauttamaan helletuudessa.

Elokuussa tullut sai rohkeutta ukkosen edessä,
mieleensä tummien vesien tyyneyttä,
sieluunsa pienten kantarellien iloa
ja silmiinsä kirkkautta uudelle vuosikymmenelle.

KOTISEUTUNEUVOS

Lauri Leppästä jututtamassa

Vantaalla käydään näinä päivinä kovaa keskustelua kahden koulun lopettamisuhasta. Kun kaksi opettajaa toisensa tapaa, on tuo luonnollisesti ensimmäinen puheenaihe, ja todetaan sen olevan vääränlaista säästämistä ja vääryyden kohteina juuri pienimmät koululaiset. Kylmä talousajattelu jyrää inhimilliset toiminnat alleen. Mutta sitten siirryttiin vanhoihin asioihin ja siihen, millaista opettajan työ **Laurilla** aikanaan oli.

Lauri toimi nuorena ylioppilaana vuoden verran opettajan viransijaisena ja tunti jo silloin opettajan työn omakseen. Valmistuttuaan sitten Jyväskylän Kasvatusopillisesta Korkeakoulusta vuonna 1948 hän tuli seuraavana vuonna opettajaksi Helsingin maalaiskunnan Backaksen kouluun, jonka Elanto oli perustanut 1920-luvulla. Koulussa oli

silloin kaksi luokkahuonetta ja kolme opettajaa. Muutaman vuoden kuluttua kylien nimiä suomenнетаessa koulu sai nimen Veromiehen koulu. Lauri muistelee lämmöllä työtään ja kouluaan, jossa toimikin eläkkeelle saakka.

Koulu on vuosien mittaan hyvin kehittynyt, toimintaa on laajennettu ja lisäosia rakennettu. Alkuajoilta hän muistaa sen, miten sinne oltiin perustamassa aivovauriolapsille omaa luokkaa, jollaisia oli maassamme silloin vain muutamia. Tarkastajakin oli sitä mieltä, että sellaista ei tarvita, mutta tohtori **Lea Ylpön** ja lastenpsykiatri **Terttu Arajärven** vierailtua vanhempainillassa sellainen luokka perustettiin. Myöhemmin luokasta tuli samaan rakennukseen oma erityiskoulu. Kun oppilasmäärä vuosien mittaan kasvoi, hankittiin lisää pulpetteja ja käytettiin vuorolukua ja sitten kou-

lua laajennettiin. Koululle koottiin iso lintu- ym eläinkokoelma ja saatiin oma filmiprojektorikin opetustarkoituksiin. Vapaa-aikana Lauri kirjoitti yhdessä kollegansa kanssa kotiseutuopin kirjan, jonka kouluhallitus hyväksyi oppikirjaksi. Tärkeä opetusväline tuli myös kotiseutuelokuvasta, jonka tekemisessä Lauri oli mukana. Opettajien aktiivisuudesta riippui siihen aikaan paljon koulujen taso ja välineistö. Koulussa pidettiin joka vuosi mm. äitienpäiväjuhla, missä oppilaat saivat esiintyä. Syksyllä ja keväällä koko koulun väki marssi Pyhän Laurin kirkkoon ja sankarihaudoille. Nämä olivat kaikki tärkeitä sosiaalisia yhteistapahtumia.

Koulutyön lisäksi Lauri on ollut kiinnostunut kotiseututyöstä yleensäkin. Hän on valokuvin tallentanut monia jo kadonneita kohteita Vantaalla, kirjoittanut lukuisia artikkeleita paikallisista kohteista, ollut mukana taistelemassa useiden hävityshänen alle joutuneiden rakennusten puolesta ja peräti 33 vuotta toiminut Vantaan historiatoimikunnan puheenjohtajana. Ensi vuonna ilmestyy kuudes osa Vantaan historian kirjasarjassa. Vuonna 1984 Lauri Leppäselle myönnettiin laajan kotiseututyönsä ansiosta kotiseutuneuvoksen arvonimi, allekirjoittajina tasavallan presidentti **Mauno Koivisto** ja pääministeri **Kalevi Sorsa**.

Nuoruus

Siirryttiinpä keskustelussa 1920-luvulle. Lauri syntyi Kauhajoella viisilapsiseen maanviljelijäperheeseen. Isä kuoli hänen ollessaan viisivuotias. Vanhin poika oli 15-vuotias, hän joutui ottamaan isännän roolin ja jokainen lapsi oppi tekemään jo pienenä töitä. Onneksi naapurit auttoivat. Isä oli toiminut oman kylän kansakoulun veiston opettajana, oli hyvin taitava käsistään, tehnyt rekiä, kärnynpöyriä ynnä muita tarvikkeita muillekin ja nipinä nyt perhettä autettiin.

Lauri joutui jättämään 16-vuotiaana yhteislyseon kesken, kun oli sota ja eduskunta siirsi toimintansa Kauhajoelle. Kun Lauri kuului Suojeluskuntaan, hän joutui yhdeksi vartiomieheksi eduskunnan toimintatalon eteen. Täysistunnon aikana tuli vielä poliisi vartijan seuraksi valvomaan turvallisuutta. Vuonna 1942 Laurin ikäluokka kutsuttiin asepalvelukseen ja rintamalle. Hän täytti 19 vuotta Syvärillä.

Sodan jälkeen näin koulunsa keskeyttämään joutuneille nuorille perustettiin Niinisalon varuskuntaan Valtion Sisäoppilaitos, jossa opiskeli tuhatkunta nuorta. Sinne hankittiin ympäri maata parhaita opettajia ja kolmessa kuukaudessa oli mahdollisuus suorittaa aina yhden lukuvuoden oppi-

määrä. Lauri valitsi matematiikkalinjan, suoritti lukion kaksi viimeistä luokkaa siellä ja sai valkolakkinsa. Sitten vuosi sijaisopettajana ja sen jälkeen Jyväskylään, jonka jälkeen pitkä elämäntyö vantaalaisten lasten opettajana Veromiehenkylässä.

Kunniavieras

Eduskunta vietti vuonna 2006 monin tilaisuuksin 100-vuotisjuhliaan ja vieraili myös Kauhajoella juhlan merkeissä. Eduskunnan puhemies **Päävo Lipponen** kutsui myös Lauri Leppäsen yhtenä vartiomiehenä toimineena puolisoineen juhlaan ja muistotilaisuuksiin. Hänelle ojennettiin juhlassa kiitokseksi eduskunnan virkailijamerkki.

Näihin kunniamerkkisanoihin on hieno päättää nuoruudesta asti ansiokkaan kotiseutuneuvoksemme 90-vuotishaastattelu. Kiitos ja onnea Laurille.

Juttelemassa ja kuvaamassa olivat
Eila Vuorela ja Liisa Pöyhönen

TAPAHTUMIA

ja muuta sekalaista

Peukaloiset kokoontuvat

24.4.13 saakka parittomien viikkojen perjantaisin klo 11 - 13 Violassa.

TIEDUSTELUT: **Hilkka Peltonen**
puh. 050 410 9579 tai
hilkka.peltonen@wippies.com

Syyskokous

tiistaina 12.11.2013 Pääkaksessa
klo 18.00. Tervetuloa!

Joulupolku

lapsille ja lastenmielisille joulumyyjäisten
yhteydessä 14.12.2013 klo 12.00-15.00.

Arpajaisvoittoja kaivataan!

**Yhdistyksen myyjäisiin 14. joulukuuta
kaivataan kipeästi arpajaisvoittoja.**

Voittovarasto on huvennut hyvin
pieneksi. Jos sinulta löytyy itsetehtyä tai
muuten sopivia tuotteita tai muuta
arpajaisvoitoksi käypää toiminnan
tukemiseen, niin otathan yhteyttä
Hilikkaan (puh. 050 4109 579) tai
Leilaan (puh. 050 3456 045).

NÄHDÄÄN MYYJÄISISSÄ.

Hyvää syksyä ja terveisin Leila

SAAMMEKO ESITELLÄ:

HURAKKA-lehden uusi taittaja **Ulla Mielonen**.
Sotalapsi-lehden ja **Liisa Pöyhösen** kautta on
seurallemme tullut tutuksi jo kolme kertaa Elo-
juhla-julisteen suunnitellut Ulla.

Nyt hän on lupautunut taittamaan myös Hurak-
kaa ja tuo näin uuden visuaalisen ilmeen lehdel-
lemme.

**Kysymme muutaman kysymyksen Ullalta
tutustuaksemme lähemmin häneen:**

■ Kuka olet? Mitä haluat kertoa itsestäsi?

Ulla Mielonen, freelancer graafikko/koulut-
taja

■ Kuinka monta muuta lehteä taitat säännöllisesti?

Tällä hetkellä kahta muuta,

■ Mistä olet kotoisin ja missä asut?

Keski-Suomessa syntynyt, monen mutkan
jälkeen päätynyt Helsingin Kallioon.

■ Mitä muuta teet työkseksi?

Koulutan graafisia ohjelmia, digikuvausta
sekä web sivujen tekoa Helsingin Työväen
Opistossa, Vantaan Aikuisopistossa,
ja Helsingin Työttömien koulutuskeskuses-
sa. Sekä satunnaisia kuvauskeikkoja.

■ Harrastuksesi?

Kaikenlainen käsillä tekeminen, tietotekniik-
ka, vesijuoksu, valokuvaus, photoshoppailu.

Vantaan kansanperinteen ystävät ry.

PUHELINNUMEROITA JA SÄHKÖPOSTIOSOITTEITA 2013

HALLITUS

Jäsen	Puhelin	Matkapuhelin	Sähköposti
Leila Aaltolahti		050 345 6045	leila.aaltolahti@kotikone.fi
Anneli Korhonen		0440 552 882	anneli.korhonen@gmail.com
Kalervo Pelkkikangas	872 4264	040 577 2645	kalervo@pelkkikangas.net
Eeva-Liisa Pekkarinen	876 7919	050 576 9823	eeva.pekkarinen@luukku.com
Pirjo Pietikäinen		0400 971 688	pietikainen.pirjo@luukku.com
Liisa Tanskanen	827 3314	040 900 3881	
Raimo Tanskanen	827 3314	040 900 3880	raimo.tanskanen@kolumbus.fi

TOIMIHENKILÖITÄ

Liisa Pöyhönen		040 510 1742	liisa.poyhonen@elisanet.fi
Kaija Turtio	823 4238	040 596 2140	kaija.turtio@kolumbus.fi
Mirja Antila	871 2107	050 599 6936	mirja.antila@kolumbus.fi
Tilitoimisto Ritva Pulkkinen		050 386 5515	ritva.pulkkinen@welho.com

TOIMINNANTARKASTAJAT

Mirja Antila	871 2107	050 599 6936	mirja.antila@kolumbus.fi
Kaija Turtio	823 4238	040 596 2140	kaija.turtio@kolumbus.fi
Jorma Vartiainen	823 2229	050 521 5861	jorma.vartiainen@elisanet.fi
Marjatta Koivu-Loman		050 566 6207	marjatta.koivu-loman@welho.com

